

BYGGMAX MILJÖRAPPORT 2015

Inledning

Under år 2009 påbörjade Byggmax sitt miljöarbete genom skapandet av en miljöpolicy med miljömål. Som en följd av detta policyarbete har en miljörapport upprättats och ett kontinuerligt förbättringsarbete har påbörjats för att minska organisationens negativa miljöpåverkan.

Byggmax huvudsakliga miljöpåverkan definieras i miljöpolicyen som:

- transporter av produkter, från tillverkare till butik eller lager samt från butik till kund.
- produkternas innehåll av miljöbelastande ämnen och produkternas förpackningar.
- tryckning och distribution av broschyrer.
- energianvändningen i verksamheten.

Byggmax miljöpolicy föreskriver en årlig mätning av status och utveckling för ovanstående punkter, i form av åtgärder som genomförts samt möjliga kvantitativa mått. Ambitionen är att varje år nå förbättringar inom ovan nämnda områden. Målet är att vi ska minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser per transporterat ton med 25 procent från år 2009 till år 2020.

Utträkningsmetoder och upplägget på rapporten är avstämt mot en extern konsult.

Transporter

Under 2015 låg lagrens prestationer på en prestationsnivå i linje med föregående år. Hantering, administration, IT-system, processer etc. fortsatte att

flyta på, utan några större avvikelser, förbättringar eller försämringar. Vissa finjusteringar och målmedvetet förbättringsarbete har emellertid resulterat i svagt förbättrade resultat.

Summerar man all transportrelaterad data för år 2015 noterar man att transportarbetet per ton transporterat gods glädjande nog har sjunkit för fjärde året i rad och jämfört med för fyra år sedan rör det sig om en sänkning på ca 22%. Om man tittar på mängden CO₂ per fraktat ton gods så kan man se en sänkning på över 20% jämfört med år 2010.

Utsläppen mäts som direkta utsläpp som åstadkoms då Byggmax gods transporteras. Varje enskild rutt tilldelas ett transportsätt (lastbil av olika typer, båt, etc) samt ett avstånd. Utsläppet definieras utifrån transportsätt och avstånd. Alla minskningar är enbart direkta minskningar, Scope 1. De transporter som tas med är alla transporter in till våra anläggningar från leverantörer,

	2015	2014	2013	Utveckling 2014-2015	Utveckling 2009-2015
Transporterat gods [tusen ton]	648,0	565,9	521,5	15%	64%
Transportarbete [miljoner tonkm]	389,3	343,2	319,1	13%	43%
Varav båt [miljoner tonkm]	84,1	76,5	56,2	10%	79%
Andel båt	22%	22%	18%	-3%	25%
Varav järnväg [miljoner tonkm]	0,0	0,0	0,0	0%	0%
Andel järnväg	0,0%	0,0%	0,0%	0%	0%
Varav lastbil [miljoner tonkm]	307,0	266,7	262,1	15%	37%
Andel lastbil	79%	78%	82%	1%	-5%
Transportarbete per ton [tonkm/ton]	603	606	612	0%	-12%
CO ₂ per transporterat ton gods [kg]	28,4	28,4	30,0	0%	-18%
CO ₂ per såld krona [kg/kr]	4,5	4,5	4,9	1%	-19%
Absoluta utsläpp CO ₂ [ton]	18422	16046	15 662	15%	33%

Tabell 1, sammanställning av transportnyckeltal. Emissioner per tonkilometer och transportsätt baseras på utsläppsdata från ntmcalc.se.

oavsett om det är Byggmax som har ansvar för dem eller ej. Noterbart är att redovisningen gäller koldioxid, men Byggmax avser att till nästa år komplettera redovisningen med koldioxidekvivalenter.

Inga ändringar har gjorts i transportsätt eller övergripande orderläggning under årets gång, vilket också märks på att många av nyckeltalen ligger väldigt nära fjolårets nivåer. Inför framtiden undersöker vi möjligheten att återuppta transporter med tåg, vilket skulle kunna ge betydande förbättringar gällande utsläppsnivåerna.

Andelen båttransporter har minskat något, vilket följer tidigare års cykler med överlager vartannat år och underlager vartannat år. Vid överlager på artiklar som köps sällan och i stora kvantiteter blir inköpen från Asien generellt sett lägre och omvänt vid underlager. Minskar inköpen från Asien så blir transportarbetet med båt ofrånkomligt lägre. Denna tvåårscykel blir extra tydlig när man jämför med föregående år. Under 2015 var inköpen lägre, därav den minskade

andelen båtfrakt. Utsläppen av övriga växthusgaser och miljöfarliga ämnen per transporterat ton och i absoluta tal återfinns i tabell 2 nedan. Till denna kategori räknas kväveoxider (NO_x), kolväten (HC), kolmonoxid (CO) samt småpartiklar.

I tabellen nedan ser man väldigt små förändringar jämfört med föregående år. Ibland är det en svag förbättring, ibland en svag försämring, men samtliga ligger i spannet ±0,5% mätt i g/tonkm. Att de totala mängderna utsläpp av växthusgaser och andra miljöfarliga ämnen har ökat sedan år 2009 förklaras med att antalet butiker har ökat från 61 till 119 stycken under motsvarande tid och att den geografiska spridningen bland dem nu är betydligt större än för fyra år sedan.

I utsläppsberäkningarna har inte transporter av e-handelsköp och hemkörning från butik medräknats. Dessa transporter utgör alltså en förhållandevis liten andel av företagets totala godstransporter. En ständigt ökande andel e-handel

	2015	2014	2013	Utveckling 2014-2015	Utveckling 2009-2015
NO _x [g/ton]	246	246	256	0%	-17%
CO [g/ton]	63,9	63,7	66,3	0%	-16%
HC [g/ton]	10,8	10,8	11,1	0%	-16%
Partiklar [g/ton]	6,0	6,1	6,1	0%	-14%
NO _x [ton]	159,1	139,0	133,4	14%	35%
CO [ton]	41,4	36,0	34,6	15%	38%
HC [ton]	7,0	6,1	5,8	14%	37%
Partiklar [ton]	3,9	3,4	3,2	14%	40%

Tabell 2, utsläpp av växthusgaser och miljöfarliga ämnen per transporterat ton gods samt i absoluta tal. Emissioner per tonkilometer baseras på utsläppsdata från ntmcalc.se.

Reklamblad 2015 – fyllda med massor av byggvaror, tips och tricks och inspiration. På framsidan syns ofta våra egna kunder, som även figurerar i våra reklamfilmer.

och hemkörning minskar mängden transportarbete och utsläpp dels genom optimerade frakter ut till slutkund och dels för att kunden lägger beställningar på distans och inte tar bilen till butik för att handla.

Produkter och förpackningar

Märkning av produkter är viktigt. Miljömärkningar och andra liknande märkningar gör det möjligt för vår kund att själv göra ett val om hur mycket denne vill påverka t.ex. miljön.

Byggmax policy säger att alla produkter ska ha produktbeskrivning. Vidare så kräver samhället att vissa produkter, främst de av kemteknisk karaktär har säkerhetsdatablad. Dessa utgör cirka 15 procent av antalet produkter.

Nedan tabell gäller i de fall det är brukligt. Vi kräver även i våra avtal att leverantören och/eller producenten följer nationell- och EU-lag gällande produktinnehåll och märkning.

Märkning av produkter	Ja	Nej
Komponenter i produkten	X	
Innehåll, speciellt ämnen med miljöpåverkan	X	
Säker användning av produkten	X	
Bortskaffning av produkter och miljöpåverkan	X	

Tabell 3 Märkning av produkter

Produkter och förpackningar påverkar miljön både direkt och indirekt, bland annat genom de råvaror de innehåller, den energiåtgång de kräver vid tillverkning och användning, och i vilken mån de faktiskt återvinns eller återanvänds när de är uttjänta.

Byggmax arbetar aktivt för att öka träanvändningen i samhället och därigenom minska bruket av mindre miljövänliga material såsom betong, cement och hårdplast. Byggmax säljer bara NTR-märkt tryckim-

pregnerat virke som följer de miljömål Svenska Träskyddsföreningen och Nordiska Träskyddsrådet har satt upp. Inköpen av trä görs dessutom främst från nordiska leverantörer med nordisk produktion och med fulla lass direkt från sågverken för att minimera miljöbelastningen.

Majoriteten av de parkettgolv som säljs är märkt med FSC, Forest Stewardship Council, den internationella miljömärkningen som syftar till att säkerställa ett hållbart skogsbruk.

Byggmax hanterar varor med en låg andel förpackningar. Endast en låg procent av antalet sålda artiklar i butik har en konsumentförpackning, det vill säga en förpackning som säljs tillsammans med varan och följer med hem. I övrigt har produkterna olika varianter av transportförpackningar för att skydda godset. Transportförpackningarna återvinns i samarbete med återvinningscentraler och pallar återanvänds i pallöverföringssystem hos de stora speditörerna samt i Byggpallsystemet.

Genom medlemskap i REPA, den producentinriktade delen av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen med uppgift att se till att förpackningar och tidningar i Sverige samlas in och återvinns, tar vi på oss producentansvaret för förpackningar på allt infört och importerat gods. För varor tillverkade i Sverige är det producenten som står för producentansvaret, vilket innebär att Byggmax indirekt betalar kostnaderna även för hanteringen av dessa produkter.

I Sverige har Byggmax ett brett samarbete med Ragn-Sells för att energi- och materialåtervinna så mycket av butikernas avfall som möjligt. Målet är att minimera deponiavfall och nå nollnivå på blandat avfall.

Blandat avfall har en sjunkande trend sett till tidsintervallet 2009-2015, Totala volymen avfall per butik stiger, vilket beror på att många av de artiklar som tagits in i sortimentet under de senaste åren är av typen som har mer fraktemballage än det tunga byggmaterialet har.

Avfalls typ	2015	2014	2013	Diff 2014-2015	Diff 2009-2015
Blandat avfall	4,8%	6,2%	6,7%	-1,36%	-6,5%
Deponi-avfall	8,0%	7,1%	7,6%	0,92%	2,11%
Sorterat	87,2%	86,8%	85,7%	0,44%	4,39%
Totalt	100%	100%	100%		

Tabell 4, fördelningar avfallstyper 2013, 2014 och 2015.

Avfall i ton	2015	2014	2013	Diff 2014-2015	Diff 2009-2015
Blandat avfall	2,9	3,5	3,7	-6,1%	31,5%
Deponi-avfall	4,9	4,0	4,2	-4,0%	12,0%
Sorterat	53,4	49,4	47,7	3,5%	8,6%
Totalt	61,3	56,9	55,7	2,3%	5,0%

Tabell 5, avfallsvolym per butik i Sverige, 2013-2015.

Trycksaker

De trycksaker vi gör och distribuerar är en stor del av vår miljöpåverkan. Under en sexårsperiod från 2009 till 2015 har Byggmax minskat mängden tryckt reklam per butik med cirka 46 procent. Denna förändring beror primärt på att nya butiker etableras i redan existerande distributionsområden, vilket kraftigt minskat mängden utdelad reklam per snittbutik.

Total vikt av tryckt direktreklam har inte förändrats nämnvärt mellan år 2014 och 2015.

Under året har prisskyltar i större omfattning börjat skrivas ut i butik, i stället för att produceras och levereras från ett centralt tryckeri.

Byggmax samarbetar med ett tryckeri som är certifierat med Svanen, EU-Ecolabel, PEFC och FSC. Detta innebär bland annat att de minimerar användning av hälsofarliga kemikalier i tryckfärg och papper samt att de strävar efter att främja ett socialt och ekonomiskt hållbart skogsbruk. Tryckeriet drivs till 100 % av förnyelsebar el.

Trycksaker 2015 2014 2013 Utveckling 2014-2015 Utveckling 2009-2015

Tryckt direkt reklam (ton)	853	1 097	1 105	-22,2%	-22,4%
Tryckt direkt reklam (ton/butik)	7,17	9,79	10,5	-26,8%	-60,2%

Tabell 6, trycksaker totalt samt per snittbutik 2009-2015.

Energianvändning

Byggmax eftersträvar energieffektivitet och de nya butiker som byggs överträffar de byggnationskrav som ställs i respektive land. Prefabricerade isolerfasader och isolerglas i byggnadernas fönster bidrar till bra energiutnyttjande. Nybyggda butiker har återanvändning av värme i ventilationssystemen och förlitar sig inte enbart på direktverkande uppvärmning. Nya och ombyggda butiker har LED-belysning som ljuskällor. Byggmax omfattas av lagen om energikartläggning av stora företag.

Den direkta energi som används inom Byggmax utgörs primärt av det bränsle i form av diesel och bensin som förbränns av de fordon som används i organisationen. Dessa utgörs av dieseltruckar och tjänstefordon.

Direkt energianvändning (Gj)	2015	2014	2013
Diesel	11 631	10 142	9 772
Bensin	0,0	0,3	49
Totalt	11 631	10 142	9 821
Per butik	98	91	94
Per order	0,119	0,119	0,132

Tabell 7, direkt energianvändning per energikälla 2013-2015.

Totalt sett har dieselförbrukningen ökat, detta till följd av att Byggmax har ökat antal butiker samt att butikerna har mottagit fler order. Butikerna har under perioden 2010 till 2015 ökat antalet mottagna order med cirka 43 procent samtidigt som dieselförbrukning per mottagen order har reducerats med cirka 31 procent.

Truckparken byts successivt ut och samtliga nya truckar som köps in är av miljöklass III enligt Europaparlamentets direktiv 97/68/EG samt el/dieselhybrider. Uppskattningsvis 90% av truckparken är numera hybrid- eller eltruckar. Möjligheten att övergå till biodiesel har utretts men Byggmax köper för små volymer diesel för att en övergång ska vara försörjningsmässigt försvarbar i dagsläget.

Byggmax indirekta energianvändning per primär energikälla är främst el och värme. Under år 2011

omförhandlades elavtalet i Sverige för de butiker som inte har el genom sitt hyresavtal och valet föll då på att från och med 2012 köpa ursprungsmärkt vattenkraftsel från kraftverk i Ljusnan. Även i Norge är 100 procent av energin från förnybara energikällor. I Finland har butikerna en residualmix av el.

	Varav förnybar energi	Varav kärnkraft	Varav fossilt bränsle
Sverige	100%		
Norge	100%		
Finland	9,4%	46,4%	44,2%

Tabell 8, indirekt energianvändning per primär energikälla under 2015, för butiker där indirekt förbrukning är möjlig att påverka. Data för Finland är för år 2014.

Energianvändningen mäts antingen genom egen mätare, där sådan finns, eller tas från faktureringsunderlaget från fastighetsvärden, som fakturerar Byggmax för energianvändning utifrån hyrd yta, om ingen separat mätare finns.

Arbete har utförts tillsammans med elleverantören för att identifiera och eliminera onödiga nätlaster i Byggmax butiker i Sverige. Samtliga platschefer har genomgått en energieffektiviseringsutbildning och får rapporter över energianvändning och effektuttag.

Nedan tabell visar en ökning för butiker i Sverige, detta beror på att vi under april 2015 flyttade vår kundtjänst till större lokaler med egen mätare för avläsning och förbrukning. Vi har även byggt om de flesta butiker i Sverige till 2.0-butiker under 2014-2015 då bättre butiksbelysning har satts in vilket har ökat förbrukningen. De flesta av våra butiker värms upp med el.

Energiförbrukning (TJ)	2015	2014	2013
SE	28,06	23,2	23,4
NO	19,79	17,8	18,8
FI	3,67	3,8	1,7*
Per butik SE	0,37	0,3	0,3
Per butik NO	0,66	0,7	0,8
Per butik FI	0,28	0,3	0,1*

Tabell 9, indirekt energianvändning totalt under 2013-2015, för butiker där indirekt förbrukning är möjlig att påverka. *De låga siffrorna i Finland under 2013 beror på att data enbart finns tillgängliga för del av året.

Ansvarsfull etablering

En genomgång har gjorts av Byggmax butiker och deras placering i förhållande till skyddad eller värdefull natur. Som underlag har Länsstyrelsernas GIS-databas använts och de dataskikt som har varit tillgängliga för respektive län avseende skyddad och värdefull natur. Underlaget skiljer sig mellan olika län, men de vanligaste typerna av naturskydd finns med för alla

län; riksintresse för natur och Natura2000, naturreservat och nationalpark. I Norge har underlag hämtats från den nationella sidan www.miljostatus.no.

Butiken i Karlstad är belägen inom en våtmarksinventering för biologisk mångfald samt nära värdefullt vatten (skyddsvärd för fisk och fågel, vattentäkt, Natura2000, riksintresse naturmiljö). Butiken har inte genom sin placering, som är belägen inom ett högexploaterat område, någon påverkan på biologisk mångfald inom våtmarksinventeringen. Butiken i Torslanda ligger relativt nära en invallad havsvik med fåglar. Butiken i Larvik i Norge ligger i närheten av viktiga naturtyper och nära kusten. Butiker som ligger nära kusten kan generellt antas vara mer utsatta för klimatförändringar. Vi bedömer att Byggmax butiker inte påverkar den biologiska mångfalden i någon nämnvärd omfattning.

Under 2015 öppnade åtta nya butiker, varav fem i Sverige och tre i Norge. Värt att notera är att butiken i Vetlanda ligger i närheten av Emån som ligger inom LST Riksintresse Skyddade vattendrag. Butiken i Halden ligger i närheten av vattendraget Unnebergbekken som utgör viktig naturtyp. Ingen av butikerna är dock förlagd så att de innebär någon direkt hot mot vattendragen. Verksamheten antas inte i sig innebära något hot mot vattendragen. I anslutning till andra nya butiker finns riksintressen för väg, kulturarv, arkeologiska kulturminnen och forn lämningar. Inte heller här kan butikerna anses innebära något hot i sin befintliga utformning

Risker och möjligheter hänförliga till klimatförändringen

Högsta ledningen har tagit hänsyn till klimatförändringar och de risker och möjligheter de innebär för organisationen. De största riskerna ligger inom fysiska förändringar (säsongssvängningar, översvämning) samt regleringar. Möjligheter är att bättre kommunicera det miljöarbete som görs för att skapa en miljöprofil gentemot kunden, samt lansera nya produkter som är bättre för miljön än befintliga. Var och en av Byggmax butiker omfattar cirka 0,01 km² (kvadrat kilometer) yta. Totalt nämns 5 butiker under denna punkt, och deras totala yta är cirka 0,05 kvadratkilometer.

